

Básnik, prozaik a scenárista Ján Navrátil pochádza zo Serede, kde sa narodil 13.5.1935.

Po maturite na gymnáziu v Galante študoval na Vysokej škole pedagogickej v Bratislave odbor slovenčina - nemčina. Učil na Základnej škole vo Vinohradoch, na Strednej poľnohospodársko-technickej škole v Šuranoch a na Gymnáziu v Galante. Od roku 1971 sa venuje literatúre a televíznej tvorbe.

Ján Navrátil vstúpil do detskej literatúry niekoľko rokov po nástupe feľdekovskej skupiny. Jej nepriamy vplyv sa premietol do jeho tvorby v podobe vedomého literárneho experimentu. V poézii stavia na momente prekvapenia, pričom námety čerpá z poetizácie každodenného života. Zbierka básni **Cestovanie s orangutanom** je dobrodružnou výpravou do exotických častí sveta. Cítiť v nej ochotu smiať sa s dieťaťom, ochotu pristúpiť na vekovo primeranú hru. Tento princíp tvorivo reprodukoval aj v leporelových veršikoch **Medový súdok** a **Kúzelník s farbičkami**. Za knižku **Riekanky** získal v roku 1989 Európsku cenu za detskú literatúru *Pier Paolo Vergerio*. Básnické experimentovanie doviedol v knižke **Námorník na suchu** k nonsensu a hyperbole. V knižke **Diskotéka L** sa básnickým spôsobom približuje k životnému pocitu dnešného teenagera, k jeho intelektuálnemu a emotívnemu svetu. Pre túto vekovú kategóriu sú určené aj knižky básni **Z hlíny a rosy** a **Čiarky na dlani**. V prozaickej tvorbe pre starších čitateľov v zbierke noviel **Plachetnica Nonsens** stavia na vnútornom monológ. Cez vonkajší sarkazmus a nekonformnosť preniká do vnútra mladého človeka, plného neistoty a túžby po lepšom a hodnotnejšom živote. V prózach o dospievaní Navrátil pokračuje knižkami **Len srdce prvej veľkosti**, **Kto vidí na dno**, **Gul'atá kocka**. V knižke **Klub Lucia** sa dotýka problému narkománie. Dôležité miesto v Navrátilovej tvorbe zaujíma román pre mladších čitateľov **Lampáš malého plavčika**, ktorý bol v roku 1982 zapísaný na Čestnú listinu IBBY a v roku 1981 získal *Literámu cenu Janusza Korczaka*. Príbeh chlapca, žijúceho so svojou rodinou na vlečnom člne plaviacom sa po Dunaji, je rozohraný na pozadí druhej svetovej vojny, ktorá vo vzťahu k autonómnemu chlapčenskému videniu vytvára vnútorný kontrast. Táto knižka patrí medzi najlepšie spomienkové prózy v slovenskej detskej literatúre. Okrem vlastivednej encyklopédie pre najmenších **Pramienok** napísal Navrátil aj niekoľko rozprávkových knižiek. Naruša v nich princípy klasickej ľudovej rozprávky a zapája rozprávkových hrdinov do nových príbehov (**Uzlík a Nitka**). Ján Navrátil je tvorcom textov detskej televíznej pesničkovej relácie **Zlatá brána**, autorom divadelnej hry **Kapitán Budzogáň** a rozhlasovej hry **Diskokrál**, programovo sa venuje televíznej tvorbe pre deti. V roku 1980 dostal *Cenu Fraňa Krála*.

BIBLIOGRAFIA

Články

Tri poznámky o písaní čiarky / Ladislav Navrátil. - Bibliogr. odkazy. In: *Slovenský jazyk a literatúra v škole*. - ISSN 1335-2040. - Roč. 47, č. 7-8 ((2000/2001), s. 241-245
slovenčina - pravopis - znamienka interpunkčné - čiarka - písanie korektné

Klimatizácia v slovenskej rakete : rozhovor s Jánom Navrátilom / [zhovárala sa] Kveta Slobodníková. - Fotogr. - Publikované aj v *Bibiane* 1995/1, s. 25-30. - Súčasťou príspevku sú personálna bibliografia a biografické údaje. In: *Bibiana*. - Roč. 8, č. 4 (2001), s. 26-30.
Navrátil, Ján, 1935-

Knihy

Dobré ráno, pramienok / Ján Navrátil, Vlasta Baránková ; Vlasta Baránková, Irena Závodná. - 1. vyd. - Bratislava : Mladé letá, 1989 (Martin : Tlačiarne SNP). - 30 s., 7,46 AH ; 22 cm. - (Obrázkové knižky). - Pre najmenších.

Tulirodina / Ján Navrátil, Ondrej Zimka ; Ondrej Zimka. - 1. vyd. - Bratislava : Mladé letá, 1988 (Harmanec : Vojenský kartografický ústav). - 12 s., 1,99 AH ; 16x24 cm. - (Leporelá). - Pre deti od 3 rokov.

Čiarky na dlani / Ján Navrátil ; Iveta Sásiková Absolonová. - 1. vyd. - Bratislava : Mladé letá, 1989 (Martin : Tlačiarne SNP). - 95 s., 4,24 AH ; 21 cm. - Ilustr. na front. Pre čitateľov od 7 rokov.

Pramienok : Obrázková knižka o nás a o našej krajine / Ján Navrátil, Eugénia Lehotská ; Eugénia Lehotská, Ján Švec. - 2. vyd. - Bratislava : Mladé letá, 1989 (Martin : Tlačiarne SNP). - 124 s., 31,62 AH ; 26 cm. - Mimo edícií. Pre deti predškolského veku.

Lampáš malého plavčika / Ján Navrátil ; Marián Minarovič. - 3. vyd. - Bratislava : Mladé letá, 1989 (Martin : Tlačiarne SNP). - 208 s., 13,27 AH ; 21 cm. - (Klub mladých čitateľov). - Slovníček a vysvetl. Ilustr. na front. Pre čitateľov od 11 rokov.

Gul'atá kocka / Ján Navrátil ; Milan Bočkay. - 2. vyd. - Bratislava : Mladé letá, 1987 (Bratislava : Svornosť). - 248 s., 14,60 AH ; 20 cm. - Ilustr. na front. Pre čitateľov od 14 rokov.

Lampášiky / Ján Navrátil ; Magda Baloghová, Katarína Ševellová-Šuteková, Kamil Pecho. - 1. vyd. - Bratislava : Mladé letá, 1986 (Martin : Tlačiarne SNP). - 127 s., 8,42 AH ; 26 cm. - Studnička). - Rozlož. ilustr. na tit. liste. Pre deti predškolského veku.

Bohatier Ivan / Ján Navrátil ; Kristína Hargašová, Mária Cebecauerová. - 1. vyd. - Bratislava : Mladé letá, 1982 (Martin : Tlačiarne SNP). - 48 s., 3,22 AH ; 21 cm. - (Dukátiky). - Rozlož. ilustr. na tit. liste. Pre najmenších

Diskotéka L / Ján Navrátil ; Karol Dobiáš, Ladislav Vančo. - 1. vyd. - Bratislava : Mladé letá, 1982 (Banská Bystrica : Tlačiarne SNP). - 96 s., 3,36 AH ; 22 cm. - Ilustr. na front. Pre čitateľov od 13 rokov.

Lampáš malého plavčika / Ján Navrátil ; Marián Minarovič. - 2. vyd. - Bratislava : Mladé letá, 1983 (Bratislava : Svornosť). - 208 s., 13,27 AH ; 20 cm. Slovníček a vysvetl. Ilustr. na front. Pre čitateľov od 11 rokov.

Pramienok : *Obrázková knižka o nás a o našej krajine* / Ján Navrátil, Eugénia Lehotská ; Eugénia Lehotská, Ján Švec. 1. vyd. - Bratislava : Mladé letá, 1983 (Martin : Tlačiarne SNP). - 64 s., 31,62 AH ; 26 cm. Pre deti predškolského veku. Mimo edície.

Gul'atá kocka / Ján Navrátil ; Milan Bočkay. - 1. vyd. - Bratislava : Mladé letá, 1985 (Bratislava : Svornosť). - 248 s., 14,60 AH ; 21 cm. - Ilustr. na front. Pre čitateľov od 14 rokov.

Len srdce prvej veľkosti / Ján Navrátil ; Nad'a Rappensbergerová-Jankovičová. 2. preprac. vyd. - Bratislava : Mladé letá, 1984 (Trnava : Polygrafické závody). - 173 s., 8,17 AH ; 18 cm. - (Čajka). - Ilustr. na front. Pre čitateľov od 13 rokov.

Belasý maják / Ján Navrátil ; Ondrej Zimka, Juraj Linzboth. - 1. vyd. - Bratislava : Mladé letá, 1985 (Banská Bystrica : Tlačiarne SNP). - 80 s., 5,46 AH ; 21 cm. - (Klub mladých čitateľov). Prvá kniha. Ilustr. na tit. liste, front. a predsádke. Pre čitateľov od 6 rokov.

Z hlíny a rosy / Ján Navrátil ; Marián Minarovič. - 1. vyd. - Bratislava : Mladé letá, 1982 (Martin : Tlačiarne SNP). - 72 s., 3,01 AH ; 20 cm. Ilustr. na front. Pre čitateľov od 11 rokov.

Medový súdok / Luděk Maňásek, Ján Navrátil ; Luděk Maňásek. 2. vyd. - Bratislava : Mladé letá, 1982 (Harmanec : Vojenský ústav). - 12 s., 4,89 AH ; 21 cm. - (Knižné hračky). Pre najmenších.

Námorník na suchu / Ján Navrátil ; Svetozár Králik, Mária Štepková. - 1. vyd. Bratislava : Mladé letá, 1980 (Martin : Tlačiarne SNP). - 63 s., 2,08 AH ; 20 cm. - Ilustr. na front. Pre čitateľov od 6 rokov.

Kto vidí na dno / Ján Navrátil ; Dušan Nágel. - 1. vyd. - Bratislava : Mladé letá, 1981 (Bratislava : Svornosť). - 127 s., 7,49 AH ; 21 cm. - Ilustr. na front. Pre čitateľov od 13 rokov.

Ďuro Trúlo a figliari / Navrátil Ján, Miroslav Cipár, Mária Štepková. - 1. vyd. - Bratislava : Mladé letá, 1977 (Martin : Tlačiarne SNP). - 51 s., 2,82 AH ; 27 cm. - (Poslušné písmenká). - Ilustr. tit. dvoljist. Pre čitateľov od 6 rokov.

Žltý mustang / Ján Navrátil, Ľudovít Illečko, Ján Meisner. - 1. vyd. - Bratislava : Mladé letá, 1977 (Banská Bystrica : Tlačiarne SNP). - 157 s., 9,92 AH ; 21 cm. - (Priatelía). Pre čitateľov od 9 rokov.

Lampáš malého plavčíka / Ján Navrátil ; Marián Minarovič. - 1. vyd. - Bratislava : Mladé letá, 1980 (Bratislava : Svornosť). - 213 s., 13,27 AH ; 21 cm. - (Klub mladých čitateľov). - Ilustr. na front. Slovníček a vysvetl. Pre čitateľov od 11 rokov.

Kúzelník s farbičkami / Ján Navrátil ; Dezider Tóth. - 1. vyd. - Bratislava : Mladé letá, 1979 (Bratislava : Polygrafické závody). - 20 s., 5,97 AH ; 20 cm. - (Leporelá). - Pre najmenších.

Rozprávka o dúhovej lodi / Ján Navrátil ; Branislav Slezáček. 1. vyd. - Bratislava : Mladé letá, 1984 (Košice : Východoslovenské tlačiarne). - 79 s., 6,56 AH ; 27 cm. - (Poslušné písmenká). - Rozlož. ilustr. tit. list. Pre čitateľov od 6 rokov.

Kráľ s gitarou / Ján Navrátil ; Dušan Polakovič, Igor Imro. 1. vyd. - Bratislava : Mladé letá, 1988 (Martin : Tlačiarne SNP). - 135 s., 10,17 AH ; 27 cm. - Ilustr. na front. Pre čitateľov od 9 rokov.

Riekanky / Ján Navrátil ; Katarína Ševellová-Šuteková, Ľadislav Vančo. - 1. vyd. - Bratislava : Mladé letá, 1988 (Košice : Východoslovenské tlačiarne). - 96 s., 2,38 AH ; 20 cm. - Pre najmenších. Ilustr. na tit. liste a front. -

Klub Lucia / Ján Navrátil. - Senica : Arkus, 1995. - 138 s. ; 19 cm. - (Naša tvorba. Román pre mládež). - Edícia má zv. 7

Budzogáň - dievčenský kapitán / Ján Navrátil. - Bratislava : Regent, 2001. - 78 s. : fareb. ilustr. ; 25 cm. - Ilustr. Martin Kellenberger. - Ilustr. na tit. strane a front.

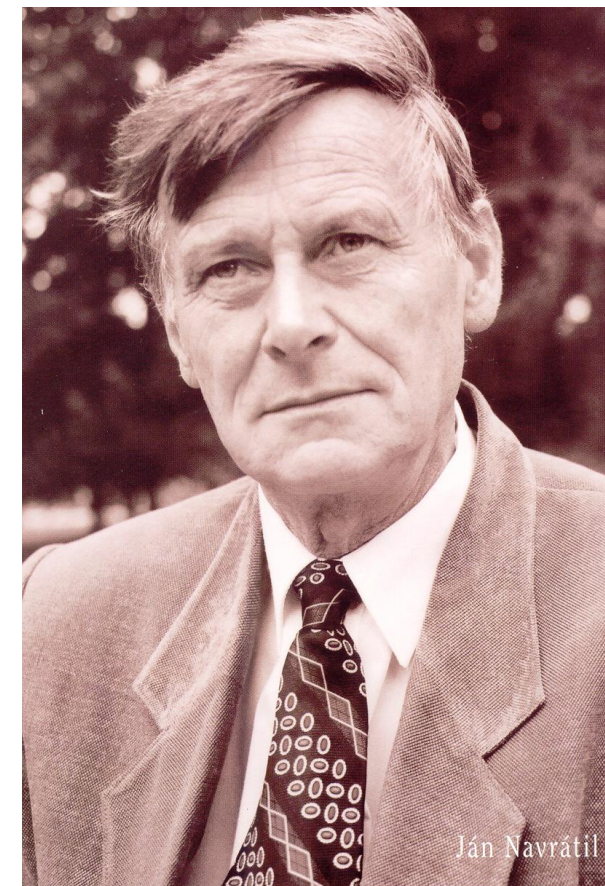
Medový súdok [Grafika] / Luděk Maňásek, Ján Navrátil. - 3. vyd. - Bratislava : Mladé letá, 1986 (Harmanec : VKÚ). - 8 s. ; 20,7x21 cm. - (Knižné hračky). - Leporelo.

Audiovizuálne dokumenty

Diskokráľ [Audiozáznam] : Pôvodná rozprávková hra s pesničkami / Ján Navrátil, Braňo Hronec ; Réžia Ria Paldiová ; Účinkujú Zuzana Tlučková, Karol Machata, Elena Petrovická, Ivan Krivosudský, Nataša Kulišková, Anna Okapcová, Mária Dacejová, Ján Gallovič, Slavo Záhradník, Eva Rysová ; Výt. Tina Vančíková. - Bratislava : Rádio Bratislava, 1992. - 1 magnetofónová kazeta (47 min. 22 sek.) : stereo. - Má 1 dielo

Kráľ s gitarou. Zv. 1.-2 [Slepecká tlač] / Ján Navrátil. - 1. vyd. - Levoča : Vydavateľstvo a tlačiarne pre nevidiacich [vyd.], 1990 (Levoča : Tlačiarne a knižnica pre nevidiacich). - 230 s. ; 26,5x29 cm. - Slepecká tlač.

Cingi lingi pesnička [zvukový dokument] / hudba Pavol Varga ; texty Ján Navrátil. - Bratislava : A.L.I., 2000. - 1 kompaktná platňa : stereo. - Dizajn Miroslav Regitko. - Aranžmán Pavol Varga. - Účinkujú Maruška Nedomová, Pavol Varga, Martin Malinič, Alois Nedoma, Mikuláš Nedoma, Beata Magdolenová. - Obsahuje 20 piesní

Ján Navrátil

básnik, prozaik, scenárista

Týždeň slovenských knižníc
V Poprade 21.– 28. marca 2003